

بیش و بیش
به یادش

واژه‌نامه منظر

انگلیسی - فارسی
فارسی - انگلیسی

فرهنگ توصیفی تخصصی واژگان منظرسازی و معماری منظر

پیش گفتار

اهمیت توجه به محیط زیست و منظرسازی برای پاسخ‌گویی به نیازهای جوامع بشری و بهبود روابط انسان و طبیعت بر کسی پوشیده نیست. این امر در تمدن‌های مختلف با تجلی و نمودهای متفاوتی ظاهر شده است که در ایران به دلیل سابقه بسیار زیاد می‌توان به تنوع باغ‌سازی در دوره‌های مختلف به‌عنوان مهمترین اثرات اشاره نمود.

در چند سال اخیر به دلیل افزایش روند شهرنشینی و تراکم جمعیت در شهرها و محدود شدن فضاهای باز شهری، مسئولان و برنامه‌ریزان کشور بر آن شدند تا به این مقوله به طور علمی توجه شود که نتیجه آن تأسیس و آغاز به کار رشته‌های مهندسی فضای سبز، مهندسی طراحی محیط زیست و معماری منظر در سطح کشور است. وجه مشترک این گرایش‌های دانشگاهی، توجه به محیط و منظرسازی (Landscaping) است که تا به حال، مرجع مشترک و واحدی که بتواند به نیازهای این کارشناسان کمک نماید وجود نداشته است. همین امر باعث شد تا گام اول در راستای کمک به شکل‌گیری ادبیات منظرسازی برای استفاده این کارشناسان و دیگر تخصص‌های مرتبط برداشته شود تا به پدید آمدن به الگوی واحد و ساختار بهتر علمی در این زمینه کمک نماید.

قدر مسلم این که مجموعه حاضر دارای نقص‌های بسیاری است که نیازمند راهنمایی و نظرات کارشناسان خبره و اساتید فن می‌باشد تا بتوان گام‌های آتی را به هدف کمک‌های بیشتر و موثرتر به جامعه علمی و دانشگاهی کشور برداشت

توجه به طبیعت از نیازهای فطری انسان است. این امر در زمان‌های مختلف و در تمدن‌ها، فرهنگ‌ها و آیین‌های گوناگون، تجلی و نمودهای مختلف و متنوعی پیدا نموده است. بر اساس شواهد و آثار به جای مانده تاریخی، توجه ویژه ایرانیان به طبیعت و محیط زیست و استفاده مناسب از آن را نشان می‌دهد که از شاخص‌ترین آنها می‌توان به باغ‌سازی به سبک‌ها و روش‌های مختلف در قبل و بعد از اسلام اشاره نمود که با در نظر گرفتن تنوع اقلیمی و فرهنگی به صورتهای مختلف تجلی پیدا نموده است. همچنین بررسی‌ها و مطالعات در شعر و ادب فارسی در دوره‌های مختلف و تکرار واژه‌هایی همچون «پالیز»، «ارم»، «جنت»، «بوستان» و «باغ» نشان دهنده و تاکید کننده بر این موضوع است.

این امر در قرن‌های گذشته به ویژه تا چند دهه قبل، روال خود را به صورت تدریجی طی می‌نمود تا سبب نزدیکی و مراوده بیشتر با دیگر کشورها به ویژه اروپاییان، کم کم سیمای منظر سازی و باغ‌سازی به ویژه منظر سازی شهری تحت تاثیر فضاهای شهری اروپا، دستخوش تحول و تغییرات بسیاری شد. از سوی دیگر در چند سال اخیر به دلیل روند شتابزده و ناهمگون شهرنشینی و تراکم جمعیت در شهرها و توجه به افزایش کیفیت محیط به ویژه فضاهای شهری در بروز تعاملات اجتماعی مسبب توجه بیشتر به این فضاها شده است که با در نظر گرفتن مشکلات پدید آمده، توجه به این موضوع به منزله حلقه گمشده در فضاهای شهری و فرا شهری امری بدیهی است. همین امر مستولان، برنامه‌ریزان و متولیان را بر آن داشت تا به صورت آکادمیک، علمی و دانشگاهی به این

موضوع نگریسته شود و اصول، ضوابط، معیارها و استانداردها را در زمینه‌های مختلف سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، طرح‌ریزی، طراحی، مدیریت، مشاوره، اجرا و نگهداری این فضاها ارایه نمایند که باید از تاریخ ایران زمین و سایر کشورها و نیازهای امروزی و آتی جامعه و ویژگی‌ها و شاخصه‌های مختلف استفاده و بهره گرفته شود.

از این رشته‌های متعددی بویژه مهندسی فضای سبز، مهندسی طراحی محیط زیست و معماری منظر در دانشگاه‌های مختلف در طی سالیان اخیر در کشور ایجاد شدند تا بتوانند کارشناسان مرتبط با این موضوع را در سطح کشور تربیت نمایند که وجه مشترک این تخصص‌ها، توجه به محیط و منظرسازی (Landscaping) است. همچنین مرجع واحد مشترک تخصصی که بتواند زمینه‌های انتقال دانش و تجربیات بین کارشناسان و دست‌اندرکاران داخلی و کشورهای دیگر را فراهم نماید وجود نداشت. همین امر ما را بر آن داشت تا کمکی ولو اندک به ادبیات منظر (Literature of Landscape) داشته باشیم و فضایی در راستای نیل به الگویی واحد برای سال‌ها و نسل‌های آتی مهیا نماییم.

برای دستیابی به این امر از ابتدا توجه به توضیح برای واژه‌ها و لغات مورد نظر بود به طوری که بتواند تفاوت‌های هر واژه با واژه دیگر و تعریف آن در منظرسازی را برای دانشجو و محقق فراهم نماید. با این نگرش در ابتدای امر، لغات و اصطلاحاتی که بیشتر رایج و مورد استفاده بودند انتخاب شدند، سپس واژه‌های مرتبط از سایر فرهنگ لغت‌های مختلف و نزدیک به منظرسازی جمع‌آوری شد. در مرحله بعدی واژه‌های گزینش شده به ترتیب حروف الفبای انگلیسی به نظم درآمد. سپس از کتاب‌ها و منابع موجود دیگر کشورها (به زبان انگلیسی) که مرتبط با موضوع باشند بهره گرفته شد تا بتواند واژه‌های متداول و رایج را در منابع خارجی

پوشش دهد. در مرحله بندی برای ویراستاری و بازبینی علمی مجموعه، واژه‌ها در شش بخش هنر و معماری، شهرسازی، کشاورزی، علوم محیطی، عمران و منظرسازی تخصصی تقسیم شدند که پس از بررسی توسط اساتید و کارشناسان فن، اصلاحات مربوط به هر بخش انجام گرفت.

برای اطمینان از این امر که این مجموعه بتواند کلیات موضوع را در برگیرد از کتاب Dictionary of Landscape Design and urban planning نوشته Klaus Evert بهره گرفته شد و مقایسه با این کتاب و اصطلاحات دیگر نشان داد که مجموعه در گام اول در مسیر مناسب، قدم برداشته است.

در پایان یکبار دیگر کلیه واژه‌ها و لغات در مجموعه‌ای واحد براساس حروف الفبا مرتب شد تا در کمک به پیدا نمودن واژه و توضیح مربوطه، سرعت دهد و تفسیرات و موارد تکمیلی برای استفاده بهتر، ساده‌تر و موثرتر از کتاب انجام شد.

با عنایت به این امر که مجموعه حاضر در گام اول قرار دارد دارای نواقص و اشکالات بسیاری است، به همین سبب از تمامی اساتید، کارشناسان و صاحب‌نظرات صمیمانه استدعا می‌شود کلیه موارد اصلاحی، انتقادی و واژه‌های پیشنهادی و تکمیلی را به صندوق پستی، تهران ۱۹۵-۱۶۴۱۵ ارسال نمایند تا در چاپ‌های آتی نسبت به تکمیل و ارائه بهتر مجموعه برای کمک به جامعه علمی کشور همت گمارده شود.

در پایان کلام بار دیگر خداوند منان را سپاس می‌گویم که ما را آفرید تا بیازماییم و بشناسیم خود و جهان را. در وصف و واژه نمی‌گنجد اما با تمام وجود از تمامی دوستان، اساتید و عزیزانی که ما را در گردآوری این مجموعه یاری نمودند سپاسگزاری می‌شود. شکر بسیار از خانواده، پدر و مادران که بسیار صبورانه ما را در اعتلای علم و کمک به آزادی انسان یاری نمودند. از اساتید محترم جناب آقایان مهندس مهدی شیبانی، دکتر مسعود حسینی و مهندس کسری سالور که زحمات

ویراستاری علمی این مجموعه را بر عهده داشتند تشکر می‌شود. سپاس فراوان از جناب آقای مهندس محسن خراسانی زاده، دکتر رضا سیروس صبری، دکتر کورش گلکار و دکتر هومن کلیجی که ما را مورد لطف و راهنمایی‌های ارزشمند خود قرار دادند. از سرکار خانم نجمه فاضلی، سرکار خانم شیخی و سرکار خانم مهندس رضوانی و همچنین مهندس هادی سلطان آبادی که در تهیه این مجموعه ما را یاری نمودند تشکر می‌شود.

از مساعدت‌های انجمن مهندسين فضای سبز ایران کمال امتنان را خواستاریم. از همکاری هیات مدیره شرکت مهندسی مشاور پالیز سازه که در تهیه و نشر این مجموعه کمک نمودند سپاسگزاری می‌شود. همچنین از مسئولان محترم انتشارات آفتاب گرافیک به ویژه آقایان مهندس مهرداد یعقوبی و مهندس حسن مقیمی و سرکار خانم منصوره جدی که صمیمانه و دلسوزانه پیگیر امور نشر کتاب بودند تشکر می‌شود. در پایان از تمامی عزیزانی که ما را در تهیه این کتاب یاری نمودند و سهواً نامشان در این گفتار برده نشد پوزش می‌خواهیم.

راهنما

توجه به نکات زیر، مراجعه به این واژه‌نامه و استفاده از آن را آسان‌تر و سودمندتر می‌کند.

- ❖ واژه‌ها براساس حروف الفبای انگلیسی و فارسی مرتب شده‌اند که این امر قابلیت استفاده از مجموعه را دوچندان می‌نماید.
- ❖ هر واژه دارای یک کد است که دربرگیرنده یک حرف انگلیسی و یک عدد است. حرف مربوطه، نشان‌دهنده آن است که واژه در زیر مجموعه کدام حرف انگلیسی است و عدد همراه، بیانگر شماره واژه در ترتیب قرارگیری اصطلاحات انگلیسی است.
- ❖ توضیحات مربوط به هر واژه در بخش مرتب شده اصطلاح‌ها براساس حروف انگلیسی ارائه شده است.
- ❖ در بخش قرارگیری اصطلاحات براساس حروف الفبای فارسی از روی کد مربوطه می‌توان توضیحات را در بخش انگلیسی پیدا نمود.
- ❖ واژه‌های انگلیسی که دارای دو یا چند معنی متفاوت باشند با کد مجزا مرتب شده‌اند.
- ❖ معادل‌های فارسی متعدد در مورد یک اصطلاح انگلیسی در یک شماره قرار گرفته‌اند.
- ❖ توضیحات یا تعاریف متعدد از یک واژه انگلیسی در یک کد واحد آورده شده‌اند.

A0005	Annua	→	Annual
B0118	Base coarse	→	Base course
B0143	Botanical	→	Botanical
C0186	Cardinnal	→	Cardinal
C0244	Competiton	→	Competition
E0431	Ecumenoplois	→	Ecumenopolis
E0445	Embedede	→	Embedded
E0466	Eperical	→	Epherical
F0509	Filter	→	Filter
G0566	$\frac{a}{b} = \frac{a}{a+b}$	→	$\frac{a}{b} = \frac{b}{a+b}$
H0621	Har	→	Hard
H0651	gire	→	fire
L0715	Land from	→	Land form
R1120	Render	→	Tender

همچنین در بخش فارسی به انگلیسی، کدهای ارائه شده برای رهگیری توضیح واژه در بخش انگلیسی به فارسی در برخی موارد یک شماره جایه جا شده اند.